



# Vapaaehtoinen suojelu ja luonnonhoito metsissä ja pelloilla



## Maanomistaja on usein arvokkaan luontokohteen paras hoitaja ja asiantuntija

Maanomistajat ovat kaikessa ympäristön hoidossa ja vaalimisessa keskeisessä asemassa. Yksityisomistuksessa olevan maan suojelemisen tulisi perustua aina vapaaehtoisuuteen ja täyden korvauksen periaatteeseen. Tästä toimintatavasta hyvänä esimerkkinä on METSO-ohjelma. Sen myötä vapaaehtoista suojeluhalua on saatu hyödynnettyä luonnon monimuotoisuutta edistävällä tavalla.

Maanomistajilla on kuitenkin suuri tiedontarve vapaaehtoisen suojelun mahdollisuuksista. Tämän esitteen tarkoitus on koota yhteen perustiedot vapaaehtoisen ympäristön hoidon ja suojelun mahdollisuuksista niin metsissä kuin pelloillakin. Esitteestä löytyvät yhteystiedot eri tahoille, joista on saatavilla neuvoja ja rahoitusta erilaisille toimenpiteille. Tämä sama aineisto löytyy myös Maanomistajain Liiton kotisivuilta [www.maanomistajainliitto.fi](http://www.maanomistajainliitto.fi) ja siellä ajan saatossa muuttuvia tietoja myös päivitetään.

Maanomistajat ovat aina suojelleet vapaaehtoisesti tärkeiksi katsomiaan alueita. Tällaista vapaaehtoista ja oma-aloitteista työtä on kannustettava. Tämä on syytä olla perustana kaikessa luonnon-suojeluun liittyvässä keskustelussa ja päätöksenteossa. Maanomistaja on usein arvokkaan luontokohteen paras hoitaja ja asiantuntija. Hyvät neuvot ja rahoitus ovat kuitenkin yleensä tarpeen.

*Maanomistajain Liitto - Jordägarnas Förbund*

## SISÄLLYSLUETTELO

### Metsien suojelu

METSO-ohjelman keinoin	3
Määräaikainen suojelu	4
Pysyvä suojelu	5
Luonnonhoitohankkeet	6

### Maatalouden luonnonhoito

Maatalouden erityisympäristötuet	7
Ei-tuotannolliset investoinnit	8

<b>Yhteystietoja</b>	<b>9</b>
----------------------	----------

## Metsien suojelu

### METSO – Vapaaehtoista monimuotoisuutta

METSO-ohjelman tavoitteena on lisätä Suomen luonnon monimuotoisuutta ja estää harvinaisten lajien häviäminen. Luonnon monimuotoisuutta voidaan lisätä suojelemalla ja hoitamalla monimuotoisuuden kannalta merkittäviä elinympäristöjä.

METSO-ohjelmaa toteutetaan vuosina 2008–2016. Metsänomistajat voivat tarjota vapaaehtoisesti arvokkaita metsäelinympäristöjä suojeluun. Suojelu voi olla määräaikaista tai pysyvää. Halutessaan alueen voi myös myydä valtiolle suojelualueeksi. Kohteet valitaan luonnontieteellisin perustein. Apua kohteen arviointiin saa esimerkiksi metsänhoitoyhdistyksestä.

Päätöksen kohteen soveltuvuudesta METSO-kohteeksi tekee metsänomistajan tarjouksen pohjalta joko metsäkeskus tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) .

METSO-ohjelman toteuttamisen painopistealue on Etelä-Suomessa, Pohjanmaalla, Oulun läänin länsiosassa ja Lounais-Lapissa. Kohteiden valintaperusteita voidaan kuitenkin soveltaa myös varsinaisen METSO-alueen ulkopuolella eli Kainuussa, Koillismaalla ja Lapissa.



*Metson tyypillinen elinympäristö on vaihteleva havu- tai sekametsä kankaineen ja rämeineen.*

### Luonnontieteelliset valintaperusteet arvokkaille elinympäristöille

Monimuotoisuuden kannalta arvokkaimpia elinympäristöjä ovat

- lehdot
- runsaslahopuustoiset kangasmetsät
- pienvesien lähimetsät
- puustoiset suot
- metsäluhdat ja tulvametsät
- harjujen paahdeympäristöt
- maankohoamisrannikon metsät
- puustoiset perinneympäristöt
- kalkkikallioiden metsät
- metsäiset kalliot, jyrkänteet ja louhikot.

## Vapaaehtoinen suojele ja korvaukset

### Määräaikainen suojele

#### *Metsätalouden ympäristötuki*

Metsänomistaja voi saada kestävän metsätalouden rahoituslain mukaisista varoista verotonta metsätalouden ympäristötukea korvauksena arvokkaiden luontokohteiden säilyttämisestä aiheutuvista tulonmenetyksistä.

- Ympäristötuen sopimusaika on kymmenen vuotta.
- Sopimuksen tiedot merkitään kiinteistörekisteriin ja sopimus on voimassa, vaikka maanomistaja vaihtuu (uudella omistajalla kuitenkin mahdollisuus irtisanoa sopimus ja maksaa takaisin loppuosa korvauksesta).
- Tukea myönnetään vähäistä suuremman haitan korvaamiseksi (omavastuu).
- Omavastuu on 4 % metsänomistajan samassa kunnassa olevien metsien välittömistä hakkuumahdollisuuksista, enimmillään kuitenkin 4 000 euroa.
- Tuki koostuu pinta-alan mukaisesta peruskorvauksesta ja luontokohteiden puuston mukaan laskettavasta hakkuuarvokorvauksesta (nyt käytettävä korvaus esimerkiksi Päijät-Hämeessä 41,42 euroa kuutiolta).
- Hakkuuarvokorvaus on sama kaikilta puu- ja puutavaralajeilta.
- Ympäristötukisopimukseen voi sisältyä kohteen luonnonarvoja parantavien hoitotoiden tekeminen
- Ympäristötukipäätöksen tekee metsäkeskuksen viranomaistehtävien yksikkö.
- Metsänhoitoyhdistys avustaa metsänomistajaa tukihakemuksen teossa.



*Sammaleisessa notkossa ei kirves ole käynyt vuosikymmeniin ja lahoppuun määrä täyttää metson valintaperusteet arvokkaaksi elinympäristöksi.*

### *Luonnonsuojelulain nojalla*

ELY:n ympäristöviranomaiset ja maanomistaja tekevät sopimuksen alueen määräaikaaisesta rauhoittamisesta joko kokonaan tai tiettyjen toimenpiteiden osalta.

- Sopimus voidaan tehdä enintään 20 vuodeksi kerrallaan.
- Sopimuksen tiedot merkitään kiinteistörekisteriin ja sopimus on voimassa, vaikka maanomistaja vaihtuu.
- Maanomistaja ja ELY sopivat korvauksesta, joka perustuu suojelun ajalta aiheutuvan taloudellisen hyödyn menetykseen.
- korvaus on verovapaata tuloa

## **Pysyvä suojelu**

### *Yksityisen suojelualueen perustaminen*

ELY:n ympäristöviranomaiset tekevät pysyvän rauhoitussopimuksen, joka sitoo myös alueen seuraavia omistajia.

- Maanomistajalle korvataan rauhoituksesta aiheutuvat taloudelliset menetykset (täysi korvaus).
- Maanomistaja ja ELY sopivat lopullisesta korvauksesta.
- Korvaus on yksityishenkilöille verovapaata tuloa.
- Maapohja jää metsänomistajan omistukseen.
- Metsänhoitoyhdistys voi tehdä alustavan arvion kohteesta.

### *Alueen myynti valtiolle tai vaihto*

Alue myydään valtiolle normaalilla kiinteistökaupalla, jonka jälkeen alue siirtyy Metsähallituksen hallintaan luonnonsuojelutarkoituksiin.

- Kauppahinta sovitaan maanomistajan ja ELY:n kesken (käypä hinta).
- Myös maanvaihto on mahdollinen, jos sopivaa vaihtomaata löytyy.
- Metsänhoitoyhdistys voi tehdä alustavan arvion kohteesta.
- Kauppahinta on verovapaata tuloa.



*Haavanarinakääpä kasvaa sekä elävissä että kuolleissa, yleensä järeissä haapapuissa. Kuva Reijo Penttilä/Metla*

## Luonnonhoitohankkeet

Luonnonhoidon mahdollisuuksia on kohteilla, joilla maanomistaja haluaa korostaa monimuotoisuuden turvaamista. Metsäluonnon hoitohankkeet ovat metsänomistajalle vapaa- ja omaehtoisia. Hankkeisiin sisältyvät työt suunnitellaan yhteistyössä maanomistajan kanssa. Hankkeen kulut katetaan kokonaan kestävän metsätalouden rahoituslain mukaisista varoista.

Luonnonhoitohankkeina voidaan rahoittaa:

- arvokkaiden elinympäristöjen hoito-, kartoitus- ja kunnostustöitä
- metsäojituksista aiheutuneiden vesistöhaittojen estämistä tai korjaamista, jos toimenpiteellä on tavanomaista laajempi merkitys vesien ja vesiluonnon hoidon kannalta eikä kustannuksia voida osoittaa tietyllä aiheuttajalle
- metsäojitusalueen ennallistamista luonnonarvoiltaan tärkeällä alueella sekä
- muita metsäluonnonhoitoa sekä metsien monikäyttöä, maisema-, kulttuuri- ja virkistysarvoja korostavia, alueellisesti merkittäviä hankkeita.



*Kulotus sopii metsien lisäksi myös niityjen ja laidunnettujen perinnebiotooppien hoitoon.*

Ajantasaista tietoa METSO:sta löytyy sivuilta [www.metsonpolku.fi](http://www.metsonpolku.fi). Monilla metsänhoitoyhdistyksillä on kattavia tietopaketteja internetsivuillaan, esimerkiksi Metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeellä [www.mhy.fi/paijathame/metso/fi\\_FI/index/](http://www.mhy.fi/paijathame/metso/fi_FI/index/). Yksityiskohtaista tietoa on saatavilla myös painetuista esitteistä. Niitä saa mm. Maanomistajain Liitosta, metsänhoitoyhdistyksistä, metsäkeskuksista ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista (ELY). Yhteystiedot ovat esitteen lopussa.

Metsänhoitoyhdistys on metsänomistajien oma edunvalvonta- ja neuvonta-organisaatio. Yhdistyksen asiantuntijat tarjoavat apua Metso-kohteiden valintaan ja sopimusten tekoon. Lähimmän metsänhoitoyhdistyksen yhteystiedot löytyvät internetistä [www.mhy.fi](http://www.mhy.fi) tai paikkakunnan puhelinluettelosta.

## Maatalouden luonnonhoito



*Erityistukimuodosta kaksi - luonnon- ja maiseman monimuotoisuuden edistäminen sekä perinnebiotooppien hoitaminen - on suunnattu suoraan maatalousalueiden luonnonvaraisten lajien ja elinympäristöjen monimuotoisuuden ylläpitämiseen.*

### Maatalouden erityisympäristötuet

Erityisympäristötukien tavoitteena on lisätä maaseudun luonnon monimuotoisuutta ja vähentää ympäristön ja vesistön kuormitusta. Hyvin hoidettu kulttuurimaisema lisää myös maanomistajien ja muiden asukkaiden viihtyisyyttä.

Ympäristötuen erityistukea voivat hakea kaikki maatalouden ympäristötukeen sitoutuneet viljelijät. Perinnebiotooppien ja monivaikutteisen kosteikon erityistukea voivat saada myös rekisteröidyt yhdistykset, jotka eivät ole sitoutuneet ympäristötukeen. Erityistukisopimukset ovat joko viisi- tai kymmenvuotisia.

Erityisympäristötukea ja ei- tuotannollista investointitukea haetaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksesta (ELY) elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri - vastuualueelta (ETOK). Hakuaika päättyy vuosittain huhtikuun lopussa.

Erityistukisopimuksia ovat:

- Suojavyöhykkeiden perustaminen ja hoito
- Monivaikutteisen kosteikon hoito
- Pohjavesialueiden peltoviljely
- Luonnonmukainen tuotanto
- Luonnonmukainen kotieläintuotanto
- Perinnebiotooppien hoito
- Luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistäminen
- Alkuperäisrotujen kasvattaminen

- Alkuperäiskasvien viljely
- Valumavesien käsittelymenetelmät
- Ravinnekuormituksen tehostettu vähentäminen
- Lietelannan sijoittaminen peltoon
- Turvepeltojen pitkäaikainen nurmiviljely

Erityistukisuunnitelma tehdään alueille, joille haetaan perinnebiotoopin, luonnon monimuotoisuuden ja maiseman tai suojavyöhykkeiden erityistukea. Suunnitelmia tekevät ja hakemusten teossa avustavat ProAgrian ja Maa- ja kotitalousnaisten maisemasuunnittelijat. ProAgriassa on asiantuntijoita myös muissa erityistukisopimusaihepiireissä.

## Ei - tuotannolliset investoinnit

Ei-tuotannollisten investointien tukijärjestelmän avulla voidaan perustaa monivaikuttaisia kosteikkoja sekä toteuttaa arvokkaiden perinnebiotooppien alkuraivaus ja aitaaminen.

### *Monivaikutteisen kosteikon perustaminen*

Kosteikkojen perustamista tuetaan Suomenlahteen, Saaristomereen tai Selkämereen laskevan jokivesistön valuma-alueella tai sellaisten järvien valuma-alueella, jossa kosteikon perustamisella voidaan merkittävästi pienentää maatalouden aiheuttamaa vesistökuormitusta, lisätä maatalousalueiden luonnon monimuotoisuutta ja edistää riista-, kala- tai raputaloutta.

Muilla alueilla kosteikkojen perustamista voidaan tukea, jos kohde kuuluu ympäristöviranomaisten laatimaan tai hyväksymään suojavyöhykkeiden, luonnon monimuotoisuuden tai kosteikkojen yleissuunnitelmaan.

### *Arvokkaan perinnebiotoopin alkuraivaus ja aitaus*

Arvokkaalla perinnebiotoopilla tarkoitetaan esimerkiksi ketoa tai niittyä, jonka ympäristöhallinto on määritellyt valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaaksi perinnebiotoopiksi. Arvokkaiden perinnebiotooppien kunnostamiseksi tuettavia toimenpiteitä ovat muun muassa alueen aitaaminen sekä pensaikon ja puuston alkuraivaus ja raivausjätteen poistaminen. Toimenpiteisiin voidaan sisällyttää myös toteuttamisalueella olevien rakennelmien ja perinteisten latojen säilyttäminen ja kunnostaminen.

Ei-tuotannollisen investointituen ehtona on, että investoinnin toteutuksen jälkeen kohteen hoidosta tehdään 5- tai 10-vuotinen perinnebiotooppien hoitoa tai monivaikutteisen kosteikon hoitoa koskeva ympäristötuen erityistukisopimus.

Lisätietoja, hakuohjeita ja -oppaita löytyy Maaseutuviraston sivuilta [www.mavi.fi](http://www.mavi.fi)  
Erityisympäristötuista on saatavissa myös painettuja oppaita mm. ELY-keskuksista, ProAgria Keskuksista ja Maanomistajain Liitosta.



## Yhteystietoja

### Metsäkeskusten METSO-vastaavat

#### **Metsäkeskus Rannikko**

Espoonkatu 4, 02770 Espoo  
puh. 020 772 6100

Mona Bäckman (etelä)  
Björn Stenmark (Vaasa)

sähköposti: [etunimi.sukunimi@skogscentralen.fi](mailto:etunimi.sukunimi@skogscentralen.fi)

#### **Metsäkeskus Lounais-Suomi**

Kuralankatu 2, 20540 Turku  
puh. 020 772 6300 Jarmo Uimonen

sähköposti: [etunimi.sukunimi@metsakeskus.fi](mailto:etunimi.sukunimi@metsakeskus.fi)

#### **Metsäkeskus Häme-Uusimaa**

Vesijärvenkatu 9 D, 15140 Lahti  
puh. 020 772 6500 Jouni Rantala

#### **Metsäkeskus Kaakkois-Suomi**

Sammonaukio 4, 48600 Kotka  
puh. 020 772 7600 Pekka Järvinen

#### **Metsäkeskus Pirkanmaa**

Näsilinnankatu 48 D, 33100 Tampere  
puh. 020 772 7200 Jukka Ruutiainen

#### **Metsäkeskus Etelä-Savo**

Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli  
puh. 020 772 7400 Tarja Hämäläinen

#### **Metsäkeskus Etelä-Pohjanmaa**

Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki  
puh. (06) 416 3111 Matti Seppälä

#### **Metsäkeskus Keski-Suomi**

Kauppakatu 19 B, 40100 Jyväskylä  
puh. 020 772 7800  
Seija Tiitinen-Salmela

#### **Metsäkeskus Pohjois-Savo**

Piispankatu 12, 70100 Kuopio  
puh. 020 772 8000 Jarmo Laitinen

#### **Metsäkeskus Pohjois-Karjala**

Siltakatu 20 B, 80100 Joensuu  
puh. 020 772 8200 Kaisa Lindell

#### **Metsäkeskus Kainuu**

Kauppakatu 25 A, 87100 Kajaani  
puh. 020 772 8400 Teemu Pulkkanen

#### **Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa**

Rautionkatu 2 C, 90400 Oulu  
puh. 020 772 7000 Irmeli Ruokanen

#### **Metsäkeskus Lappi**

Hallituskatu 22, 96100 Rovaniemi  
puh. 020 772 8600 Ari Keskimölo

### **Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukset (ELY)**

#### **Ympäristöviranomaiset**

##### **Uusimaa**

Asemapäällikönkatu 14, PL 36, 00521 Helsinki  
Vaihde: 020 610 101  
Asiakaspalvelu: 020 690 161

##### **Varsinais-Suomi**

Itsenäisyysdenaukio 2, PL 47, 20801 Turku  
Vaihde: 020 610 102

##### **Kanta- ja Päijät-Häme**

Birger Jaarlink 13, PL 131, 13101 Hämeenlinna  
Vaihde: 020 610 103  
Asiakaspalvelu: 020 690 163

##### **Pirkanmaa**

Yliopistonkatu 38, PL 297, 33101 Tampere  
Vaihde: 020 610 104

##### **Kaakkois-Suomi**

Kauppamiehenkatu 4, PL 1023, 45101 Kouvola  
Vaihde: 020 610 105  
Asiakaspalvelu: 020 690 165

##### **Etelä-Savo**

Jääkärintie 14, 50100 Mikkeli  
Vaihde: 020 610 106  
Asiakaspalvelu: 020 690 166

##### **Pohjois-Savo**

Sepänkatu 2 B, PL 1049, 70101 Kuopio  
Vaihde: 020 610 107  
Asiakaspalvelu: 020 690 167

##### **Pohjois-Karjala**

Torikatu 36 A, PL 69, 80101 Joensuu  
Vaihde: 020 610 108  
Asiakaspalvelu: 020 690 168

**Keski-Suomi**

Ailakinkatu 17, PL 110, 40101 Jyväskylä  
 Vaihde: 020 610 110  
 Asiakaspalvelu: 020 690 170

**Pohjanmaa**

Koulukatu 19, PL 262, 65101 Vaasa  
 Vaihde: 020 610 109  
 Asiakaspalvelu: 020 690 169

**Pohjois-Pohjanmaa**

Veteraanikatu 1, PL 124, 90101 Oulu  
 Vaihde: 020 610 111  
 Asiakaspalvelu: 020 690 171

**Kainuu**

Kalliokatu 4, PL 115, 87101 Kajaani  
 Vaihde: 020 610 112  
 Asiakaspalvelu: 020 690 172

**Lappi**

Hallituskatu 5 C, PL 8060, 96101 Rovaniemi  
 Vaihde: 020 610 113  
 Asiakaspalvelu: 020 690 173

**METSO-vastaavat**

*sähköposti: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi*

**Uusimaa**

Jani Seppälä puh.040 532 8828

**Lounais-Suomi**

Leena Lehtomaa puh. 0400 866 279

**Häme**

Rauni Itkonen puh. 040 842 2613

**Pirkanmaa**

Auli Suvanto puh. 0500 246 066

**Kaakkois-Suomi**

Paula Mattila puh. 040 778 9902

**Etelä-Savo**

Markku Heikkinen puh. 040 578 5247

**Pohjois-Savo**

Anne Grönlund puh. 040 756 7860

**Pohjois-Karjala**

Sirkka Hakalisto puh. 040 827 5475

**Keski-Suomi**

Auvo Hamarus puh. 040 767 0542

**Länsi-Suomi**

Matti Kyröläinen puh. 040 558 6676

**Pohjois-Pohjanmaa**

Eero Melantie puh. 0400 284 244

**Kainuu**

Marja Manninen puh. 040 743 8078

**Lappi**

Kyösti Palojärvi puh. 0400 304 738

**Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY)**

**ETOK-vastuualue puh. 010 19 1450**

**Uusimaa**

Maistraatinportti 2, PL 15, 00241 Helsinki

**Varsinais-Suomi**

Ratapihankatu 36, PL 592, 20101 Turku

**Satakunta**

Kuninkaanlahdenkatu 14, PL 266, 28101 Pori

**Kanta- ja Päijät-Häme**

Rauhankatu 10, 15110 Lahti  
 Hämeenlinnan palvelupiste  
 Raatihuoneenkatu 11, 13100 Hämeenlinna

**Pirkanmaa**

Kauppakatu 4, PL 467, 33101 Tampere

**Kaakkois-Suomi**

Salpausselänkatu 22, PL 1041, 45101 Kouvola  
 Lappeenrannan palvelupiste  
 Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta

**Etelä-Savo**

Mikonkatu 3 ja 5, PL 164, 50101 Mikkeli

**Pohjois-Savo**

Käsityökatu 41, PL 2000, 70101 Kuopio

**Pohjois-Karjala**

Kauppakatu 40 B, PL 8, 80101 Joensuu

**Keski-Suomi**

Cygnauksenkatu 1, PL 44, 40101 Jyväskylä

**Etelä-Pohjanmaa**

Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki

**Pohjanmaa**

Hovioikeudenpuist.19 A, PL 131, 65101 Vaasa  
Kokkolan palvelupiste  
Ristirannankatu 1, PL 240, 67101 Kokkola

**Pohjois-Pohjanmaa**

Viestikatu 1, PL 86, 90101 Oulu  
Ylivieskan palvelupiste  
Valtakatu 4, PL 103, 84101 Ylivieska

**Kainuu**

Kalliokatu 4, 87100 Kajaani

**Lappi**

Ruokasenkatu 2, 96200 Rovaniemi  
Kemin palvelupiste  
Asemakatu 19, 94100 Kemi

**ProAgria Keskukset****Maisemasuunnittelijat,  
maiseman- ja luonnonhoidon  
neuvojat**

*Sähköposti: etunimi.sukunimi@proagria.fi*

**ProAgria Etelä-Karjala**

puh. 020 747 2600  
Pormestarinkatu 6, PL 46, 53101 Lappeenranta

**ProAgria Etelä-Pohjanmaa**

Riikka Asunmaa  
puh. 06 416 3427, 040 534 9337  
Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki

**ProAgria Etelä-Savo**

Leena Lahdenvesi-Korhonen  
puh. 020 747 3575  
Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli

**ProAgria Häme**

Auli Hirvonen  
puh. 020 747 3069, 0400 864 494  
Eteläinen Asemakatu 2 B, 11130 Riihimäki  
Lahden toimisto  
Paula Salomäki  
puh. 020 747 3071, 040 715 2975  
Mariankatu 8A, 15110 Lahti

**ProAgria Keski-Pohjanmaa**

Tuija Forsström  
puh. 020 747 3260, 040 544 3460  
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola

**ProAgria Kymenlaakso**

Helena Pakkanen  
puh. 020 747 3226, 040 595 1421  
Hovioikeudenkatu 16, 45100 Kouvola

**ProAgria Oulu**

Taimi Mahosenaho  
puh. 040 551 7807  
Maarit Satomaa  
puh. 040 566 7924  
Kauppurienväylä 23, PL 106, 90101 Oulu

**ProAgria Pirkanmaa**

Riikka Söyrinki  
puh. 020 747 2804, 040 744 7231  
Marjaana Lepänjuuri  
puh. 020 747 2813, 040 719 8949  
Näsilinnankatu 48, PL 97, 33101 Tampere

**ProAgria Pohjois-Karjala**

Päivi Jokinen puh. 040 301 2409  
Koskikatu 11 C, PL 5, 80101 Joensuu

**ProAgria Pohjois-Savo**

Sinikka Jokela  
puh. 0400 571 643  
Puijonkatu 14, PL 1096, 70111 Kuopio

**ProAgria Satakunta**

Sanna Seppälä  
puh. 02 6311 672, 050 590 2085  
Itsenäisyydenkatu 35 A, 28130 Pori

**ProAgria Uusimaa**

Aila Tarvainen  
puh. 020 747 2505  
Seutulantie 1, 04410 Järvenpää

**ProAgria Finska Hushållningssällskapet**

(Varsinais-Suomi)  
Riitta-Liisa Pettersson  
puh. 02 481 2411, 040 593 8691  
riitta-liisa.pettersson(@)fhs.fi  
Hämeenkatu 28, 20700 TURKU

**Maa- ja kotitalousnaisten Keskus**

Hannele Partanen  
puh. 040 521 7814  
PL 251, 01301 Vantaa



Ympäristöministeriö

Maanomistajain Liitto  
Jordägarnas Förbund r.y.  
09-135 6511  
PL 169, 01301 Vantaa  
[www.maanomistajainliitto.fi](http://www.maanomistajainliitto.fi)

